

Water en grondstoffen

Van onbewust (on)bekwaam naar bewust en slagvaardig duurzaam ondernemen

Tijdens de bestuurdersdag 2011 hebben bestuurders uit alle geledingen van CUMELA Nederland gebrainstormd over mogelijkheden om de bedrijfsvoering van een cumelabedrijf te verduurzamen. In Grondig van maart 2012 stond een eerste artikel over de winst van duurzaamheid. Dit keer willen we ingaan op de kansen rond water en grondstoffen.

Bij de uitvoering van een project, ook in bestekken, kunt u nadenken over alternatieven voor te gebruiken bouwstoffen. Hoe worden de grondstoffen gewonnen en eventueel bewerkt? Wat zijn de gevolgen voor mens en milieu? Zijn er ook goede vervangers? Wat zijn de mogelijkheden voor recycling? Alternatieven die winst betekenen in duurzaamheid en milieuwinst, maar die profijtelijk kunnen uitwerken voor uw rendement, uw imago en het imago van uw opdrachtgever.

Bij duurzaamheid denken we vaak aan eisen die ons van buitenaf worden opgelegd, maar duurzaamheid is niet iets wat stopt bij de poort van uw bedrijf. Het speelt bijvoorbeeld een rol bij de inkoop van uw eigen 'grondstoffen' (materialen, producten of bedrijfsmiddelen). Kan ik op mijn bedrijfslocatie een reductie teweegbrengen, die waarschijnlijk ook positief uitwerkt voor mijn portemonnee?

Water

Al in de planning van een werk kan aandacht worden gegeven aan water. Denk na welke mogelijkheden er zijn voor een minimale grondwateronttrekking bij bronbemaling, bijvoorbeeld door kortere strengen en minder diepe bronnen. Het scheelt je onnodig water verpompen en spekt de beurs door minder dieselgebruik. 's Nachts beregenen in plaats van overdag is een ander voorbeeld; het levert veel minder verdamping op en je kunt dus met minder water toe. Op het bedrijf zijn natuurlijk ook legio voorbeelden om minder (leiding)water te gebruiken. Met name voor het schoonmaken van het materieel, maar ook voor het spoelwater van toiletten is regenwater prima te gebruiken. Je kunt nog een stap verder gaan door een deel van het spoelwater te recyclen en te hergebruiken. Sportvelden moeten regelmatig worden beregend. Waarom niet een opslag onder het veld creëren? Er zijn al oplossingen voor het opvangen van schoon water van wegen en het aanleggen van bufferlocaties onder diezelfde wegen.

Administratie en management

Ook op het kantoor, bij de administratie, is duurzaamheidswinst te behalen. Qua energie, maar ook in reductie van het gebruik van materialen. Enkele voorbeelden: door de printer in de conceptmodus te zetten, bespaart u veel cartridges. Wees kritisch op papiergebruik. Door de achterkant van bedrukt papier als kladpapier te gebruiken en door het gebruik van kringlooppapier bespaart u zowel geld als bossen. Waarom niet digitaal factureren. Veel gegevens kunnen u digitaal worden aangeleverd en door u ook digitaal worden opgeslagen. Dit bespaart papier. Ook aan afvalscheiding kan vast meer worden gedaan. Het naleven van wet- en regelgeving is niet altijd belemmerend. Een goede administratie van grondstoffen en hulpstoffen, maar ook het melden van het toepassen van grond levert bijvoorbeeld winst op voor het milieu. Bovendien is het een tool voor u om kosten adequaat door te berekenen. Het management zou meer aandacht kunnen geven aan het gebruik van meer inlandse producten, aan het wekelijks beleidsmatig beoordelen van grondstoffenstromen, aan het bevorderen van zoveel mogelijk hergebruik van materialen in hetzelfde werk en aan duurzame verwerking.

De winst van duurzaamheid

Het is niet bekend wat een gemiddeld cumelabedrijf aan water gebruikt. Wel weten we dat in het gemiddelde huishouden het overgrote deel van het dure leidingwater wordt gebruikt voor dingen waarvoor water met een iets lagere kwaliteit ook voldoende zou zijn. Op bedrijven zal dit zeker niet anders liggen.

Het afgelopen decennium is ook het begrip 'duurzaam waterbeheer' ontstaan. Ook in ons waterrijke landje moet water zo efficiënt mogelijk worden gebruikt. Dat wil zeggen dat onttrekking geen verdroging mag veroorzaken en lozing geen verontreiniging.

Samen duurzaam

De ideeën van de bestuurders over duurzaam water- en grondstoffen-gebruik waren rijp en groen, dicht op de praktijk en soms visionair. In de kaders is een aantal ideeën van de bestuurders samengevoegd en wat uitgewerkt. Over de zin en onzin zult u een eigen oordeel moeten vormen, maar erover nadenken is al winst. Een belangrijke tip die werd genoemd door de groep die zich heeft gebogen over water en grondstoffen is: geef het personeel verantwoordelijkheid over het zuinig omgaan met grondstoffen en water en betrek de werknemer bij de aankoop van machines. Met andere woorden: duurzaamheid doe je samen, dan oogst het rendement en bekijft het voor langere tijd.

Jan van der Leij, beleidsadviseur GWW

Onderhoud en reparatie

Onder dit kopje werd een groot aantal ideeën aangedragen die duurzaamheidswinst kunnen opleveren. Helemaal niet ingrijpend, gewoon kritisch je onderhoudsprocessen bekijken. Vervang slijtende delen pas als ze echt versleten zijn. Daarbij werd wel een kritische kanttekening gemaakt: onderdelen wel op tijd te vervangen. Het naleven van het onderhoudsschema van de leverancier behoedt je voor onderhoud en reparatie op momenten dat het je niet past, maar kijk met uw kritische duurzaamheidsoog ook eens of onderhoudstermijnen toch ook niet kunnen worden verlengd. Het gebruik van hoogwaardige oliën, waar het kan milieuvriendelijke olie gebruiken, het analyseren van olie en deze vervangen als het echt nodig is, het reinigen van de hydrauliek, het recyclen van filters en het hergebruiken van afgewerkte oliën, het zijn allemaal aandachtspunten die uw collega's benoemden.

In deze rubriek behandelen we iedere maand een onderwerp op het gebied van aanbestedingen en het aannemen van werken. Heeft u ook een vraagstuk, laat het CUMELA Nederland weten.

IN KORT BESTEK

Concurrentievervalsing

Beste Helmy,

Overheidsinstellingen als WSW-bedrijven, sportbedrijven, groen-bedrijven et cetera zijn instellingen zonder winst oogmerk, zogenaamde non-profitorganisaties. Daar kan ik als ondernemer bij een aanbesteding nauwelijks tegen concurreren. Is dit geen concurrentievervalsing? En mag een aanbestedende dienst profit- en non-profitbedrijven, uitnodigen voor hetzelfde werk?

Beste aannemer,

Op de tweede vraag kan ik kort antwoorden: ja, dat mag, maar WSW- of soortgelijke bedrijven moeten dan wel marktconform inschrijven. De verschillen in inschrijfcijfers ontstaan in de meeste gevallen bij de staartkosten. De eenheidsprijzen zijn voor iedereen nagenoeg gelijk. In geval van grote afwijkingen zal de aanbestedende dienst in eerste instantie de eenheidsprijzen controleren van de laagste inschrijver conform artikel 01.01.03 van de Algemene Bepalingen RAW. Als de aanbesteder vermoedt dat dit niet het geval is, vraagt hij de inschrijver om een toelichting. Geen goede onderbouwing leidt tot afwijzing! Daardoor zullen er in het algemeen geen grote afwijkingen in de eenheidsprijzen zitten.

De verschillen ontstaan zoals gezegd meestal bij de staartkosten, bijvoorbeeld het niet doorvoeren van uitvoeringskosten of het op nul zetten van de post 'winst en risico'. Vaak zie je ook dat er een korting wordt gegeven, waardoor men meer kans hoopt te maken om als laagste te eindigen en dus het werk gegund te krijgen. Als een WSW-bedrijf dit doet, zal een jurist dit uitleggen als subsidie. En nu heeft u dus een punt. Het WSW-bedrijf is een veelal door de overheid gedomineerde instelling die specifieke staatssteun ontvangt. Daarmee wordt bijvoorbeeld een deel van de bedrijfskosten of verliezen gedekt. Deze middelen zijn niet gegeven om een betere concurrentiepositie te verwerven. Er is dus wel degelijk sprake van concurrentievervalsing!

Als dit soort partijen meedoen bij een aanbesteding is het dus zinvol de uitslag goed te volgen. In het proces-verbaal van aanbesteding staan de resultaten van de inschrijving. U kunt dan op basis van uw eigen calculatie zelf nagaan of er sprake kan zijn van korting. Als dat aannemelijk is, kunt u de voorzitter van de aanbestedingscommissie hierop aanspreken. Zelf heb ik dit nog niet bij de hand gehad, maar ik hoor het graag als een dergelijke casus zich voordoet.

Helmy Coenen
Adviseur GWW